

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Ad arma Quirites!

(*) Azon merev ellentét, mely a régi államrend és az újabb kor által hozott társadalmi és politikai viszonyok között kifejlődött, elkerülhetetlenné tette, hogy az egyház ezen új viszonyok által megtámasztott igazainak védelmére fegyvert fogjon. Tartós küzdelemben kelle magát fentartania a hatalom illetéktelen terjeszkedése ellenében, mely leszorítá őt ama magaslatról, melyen a multban állt, s posztíójában az államélet minden ágazatával a legbensőbb kapcsolatban volt, s annak minden intézvényére reá lehelt szellemét. Az új viszonyok között elveszté lábai alól e talajt s mindinkább leszorult hatályának és jogainak állásáról. Küzdenie, sőt összes erejét ki kelle fejténie, hogy isteni küldetéséhez való joga másképp el ne tiportassék a politikai abszolutizmus által, melynek növekedése az egyháznak elnyomatását czéllozza minden vonalon.

Nem ismeretlenek előttünk ama veszélyek sem, melyekkel a tagadás és közöny szellemétől szaturált társadalom az egyház épületét fenyegeti, s alapjait meg-ingatni törekszik. Látjuk keserveit és halljuk sóhajait a társadalomnak, mely sápadva nézi az ürességet, mely a lelkekben, a nyugtalanságot, mely a szivekben vett magának lakást. Érezzük kétségbeesett furdalásait társadalmunk lelkiismeretének

a romok fölött, mely a tiszta erkölcsök, a család, a vagyon pusztulásánál visszasír azon idők után, midőn a vallás szelleme ihleté a társadalmat, lelkesíté a lángészt és nyujtá a boldogságot. A hatalom és befolyás emberei minden lépéssel közelebb törekednek azon irányzat felé, mely a vallás eszméitől idegen, az egyházzal pedig ellentétes. A rombolás műve a közép-osztályt, sőt magát a nép alsóbb rétegeit is megtámasztá. Az irodalom és sajtó, az iskolák a katolicizmus elleni gyűlölet szavától viszhangzanak. Az egyház törvényei, intézkedései legtöbbször mosolygótal kioznak; az oltár és szószelek elhagyatnak, hogy azok vegyék csupán körül, kiknek sem elég vagyonuk sem elég értelmi intelligenciájuk nincs, hogy magukon segítsenek.

Ily szomorú viszonyok között talán ölbé tett kézzel nézzük a pusztulás további folyamatát? Az égre — nem! Elég volt a gyermekes siránkozásból, elég volt a kétségbeesett bányák nyösöregéséből! Mi magunk vagyunk okai a bajoknak. Ha hit dolgában nem lettünk volna oly lanyhák, ha egyházunk iránt nem lettünk volna oly közönyösek, más volna mai helyzetünk, nem volna okunk panaszra. De nem tettünk semmit, s ha a baj reánk szakadt siralmas képpel csupán kezünk emeltük ég felé. Ma már nem elég a kath. önértet fejlesztése, ma már nem elég a védelmi

harcz — mert jóformán nincs is mit védenünk — ma mindazt visza kell szerezni a mit elvesztettünk és mindannak útját kell állanunk a mivel tenyegetnek.

Nem volt védelmezőnk soha senki; nem a kormányok, melyek megnyirbálták az egyház jogait, nem a parlamenti pártok, pedig sok kath. tagot számlálnak, nem a sajtó, mely kigyót-békát kiált mindarra, mi vonatkozásban van a katolicizmussal. Magunknak kell tehát készíteni a fegyvert és jómagunknak kell kezelni is. *A fegyver a kath. sajtó; kezelője mindaz, ki katolikus, de különösen azok, kik hivatalosan vannak az egyház jogainak és érdekeinek védelmére, a kikre e jogok védelme bízott.*

Korunknak kétségbevonhatlanul leg-hatalmasabb fegyvere a sajtó. A ki ura a sajtónak, az uralkodik a közvéleményen, az uralkodik a közgondolkodáson, melyet saját eszméi felé terel, melyeket átönt a közgondolkodásba, vele elfogadtatja és így eszméit, irányát diadalra juttatja. Ezt a fegyvert kell megragadnunk nekünk, hogy a keresztény elveket a törvényhozásban, a kormányzásban és a társadalmi élet minden ágában érvényre juttassuk, elvesztett jogainkat visszaszerezzük s útját álljuk minden újabb támadásnak.

A kath. sajtó harcsoainak sorába kell állani mindazoknak, kiknek lelkiismeretbeli ügyük egyházuk védelme, a kath. szellem és buzgalom átöntése a társadalom vér-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Agnus Dei.

Tagadjon bár sok gyarló emberelme,
Kétkedjék az elvakult világ,
Az én lelkem ott lát a szent folyónál,
Hol fölkerested Zakarjás fiát . . .
És mindörökké Téged szomjuhovalak,
Mert lelkemben ragyogva él e hit:
Te vagy az Isten szeplettlen Bíránnya,
Ki elveszed a világ bűneit!

Ha versz, ha büntetsz én vétkeim miatt,
Azért, Uram, én mindig áldalak,
Fejem lehaitom bűnhánón a porba
És csókolom Te vérsó lábadat.
Majd véget ér megannyi szenvedésem
S szelid kezéd, tudom, majd fölsegít,
Hiszen Te vagy az Istennek Bíránnya,
Ki elveszed a világ bűneit!

Kegyelmed, ó Uram, ne vond meg tőlem,
Malasztoddal tisztíts meg lelkemet,

S melyet nevel, minden fehér virágát
Oltárodon jönládozom neked.
S a míg keresztéd békeséggel hordom,
Ajkamról hymnus száll az egiekig:
Hozsánna Néked ó Isten Bíránnya,
Ki elveszed a világ bűneit!

Füzy Antal.

Emlékezés Koller Jánosról.

1817—1899.

Az egyházmegye egyik legidősebb tagja, egyik oszlopa dőlt ki e hó 2-án Koller Jánosban, Adony kiérdemült apát-plebánosában. Mint egy hatalmas büszke tölgy állott az újabb generáció között, megoldva, megtépve szétől és vihartól. A harcok, a küzdelmek, melyeknek harcsoa volt megacélozták jellemét, egy valódi erős karakterre fejlesztették. Megalkuvást nem ismerve küzdött céljai felé, még akkor is, ha azt sokan helytelenítették, vagy félreismerték s mikor az összeroskadt test nem tudott többé lakást adni az erős léleknek, belátta mindenki, hogy nagy lélek volt, kinek szívét az egyházáért és hazájáért való igaz, őszinte szeretet dobogtatta.

1817-ben született Nagy-Martonban Sopronmegyében becsületes polgári szülőktől, nevelését azonban egy Miskolcon lakó jómódu nagybátyja vállalta magára. Itt ismerkedett meg báró Barkóczy Lászlóval, a későbbi fejérvári püspökkel, akkor miskolci plébánossal, ki az éleseszű, szorgalmas fiut pártfogásába vette, kieszközölte az egri szemináriumba való felvételét s mikor 1837-ben székesfejérvári püspök lett, Kollert is magával hozta. Itt szentelte fel s pár évi káplánkodás után már maga mellett alkalmazta, előbb mint püspöki szertartót, majd később, mint szentszéki jegyzőt.

Ebben az állásban történt meg vele az a jóízű dolog, a melyet később is gyakran emlegetett. Benn ült a püspök diezkocsijában s ránézve a bakon ülő fényes egyenruhába hajtattott püspöki huszárra, azt mondá a püspöknek:

— Ki is hinné, Méltóságos Uram, hogy ennek a huszárnak, több fizetése van, mint nekem, a ki Méltóságod mellett foglalok helyet.

— Nyugodj bele, édes fiam — szólt a püspök atyai szeretettel — a huszár most pályájának csucspontján ragyog, onnan már csak lefelé mehet, előbb bajdunak, aztán éjjeli örnek degradálják, de te mint szertartó pályád kezdetén vagy s még minden lehet belőled.

Rendkívüli olcsó árakért szeresheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általában elismert jó hírnevű gyárosok készítette vasznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikkeket, „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

186. — 22.

Mai lapunk 8 oldal.

ereibe. Nem méltó siránkozására fakaadni ott, hol tenni kell. Az egyház szolgálatában állóknak anyagi, de kivált értelmi intelligenciájuknak eddig csupán a szösszék köre szorított nagy tökéjét kell kamatoztatni. Oly feyyer ez, melyet a rozsdá mar. Holt tőke, mely nem kamatoz. Miért van ez így?

A testvérek nem keresik, ha anyjukat bántalmazzák, hogy közülük kinek kötelessége első sorban, hogy a szülőt megvédelmezze. Egyházuink megalázó bánásmódban részesül, jogaink elvéve, minden katolikusknak ott kell állani a küzdők sorában. Vissza kell hódítanunk az elvesztett tért, meg kell küzdenünk a hitközöny chimaerájával és a társadalmat fel kell ráznunk aléltságból. De ezt csak összetartó erővel leszünk képesek kivinni — miért is ad arma Quirites!

— **Beszámoló.** Közeledik a parlamenti vakáció, a kapuzárás ideje s a képviselők kerületeikbe utaznak, hogy választóik előtt számot adjanak a lefolyt illesztékben végzett működésükről. Kevesen teszik az olyan nyugodt lelkiismerettel mint a néppárt tagjai, kik a jól teljesített becsületes munka sikerének felemelő tudatával lépnek megbízóik elé. Így gróf Zichy Aladár, a nagykanizsai választó kerület országgyűlési képviselője e hó 18-án tartja beszámolóját a kerület székhelyén s mint értesülünk, a választók pártkülönbég nélkül a legnagyobb érdeklődéssel várják és nagyban készülnek méltó fogadására. A felső vidéki néppárt vezére Zmeskál Zoltán pedig e hó 23-án indul a bobrói kerületbe hol a következő napokon Oraván és Trstenán tart beszámolót, azután pedig bejárja a námesztói járást. Könnyen elgondolhatjuk, hogy a Bánfyék és Tiszák testőrsége nem valami erősen tőri magát a választóikkal való találkozás után.

— **Változások a kabinetben.** Rógóta szóbeszéd tárgya, hogy a kiegyezés sima elintézése

De ez a sokat ígérő jövő nemsokára egy kisvárosi plebánia területére szorult, ennek a felvirágoztatásában folytatódott s itt is nyert befejezést. B. Barkóczy László püspök, Koller jóakarója 1847-ben Pozsonyban hirtelen elhunyt. Koller az adonyi plebánia vezetését vállalta magára. Itt érték őt a szabadságharc viharai, melyek, ha valakit, úgy az adonyi plebánost kemény próbára tették. Szive magyar volt, ezt megmutatta tetteivel, de a kényszerűség sokszor hozta őt olyan helyzetbe, mely őt „gut gesint“-nek mutatta. Községe érzelmeiben magyar volt ugyan, de a német nyelvhez szívesen ragaszkodott. Akkor történt, hogy Koller egyik vasárnap a szószékéről Kossuth proklamációját hirdette ki s mikor a nemzeti kohárdával fölékesített nemzetőrök meglátta, gyújtó magyar szónoklatba kezdett. A hívek meghallgatták. De aztán mégis csak kérték, hogy ámbár ők magyar érzelmeik, de a predikáció csak legyen magyar, ha a sor úgy hozza magával. Nem is volt Koller barátja az erőszakos magyarosításnak, de ügyes tapintattal elérte, hogy ma Adonyban mindenki beszél magyarul.

A viharos idők próbára tették. A plebánia épület valóságos kaszánya lett. Ma a magyarokat vendégelte meg, másnap jöttek a németek, vagy horvátok s kiereszkolták a „Kossuth-Hund“-tól a mire a foguk fáj. Ellenkezésről persze szó sem lehetett, mert azonnal agyonlövésselel fenyegették. *Jellassich* Zágrábból jövet 16,000 emberrel ütött táborát Adonyban. A plebániát egyik tábornoka, Hartlieb foglalta el, vele volt két segédtsiet és két tábori lélekész, de mivel a hadi pénztárt is oda szállították, annak állandó őrzetere 50 katonát ren-

esetén a Széll-kabinetet rekonstruálják. Mint beszélük, *Lukács* László pénzügyminiszter a kiegyezési javaslatok letérnyálása után megváltik tárczájától, mert ő maga is nyugalom után kívánkozik, továbbá, hogy a belügyi tárczát Széll Kálmán a volt nemzeti párt valamelyik vezető tagjának, *Apponyinak* vagy *Horánszky* engedni. *Lukács* László tárczáját *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter venné át. Ezeket a híreket most félhivalosan alaptalanoknak nyilvánítják, a mi természetesen nem zárja ki azt, hogy utóbb mégis alaposnak bizonyuljanak.

Dreyfuss.

(X) Van-e, ki e nevet nem ismeri?

Körülbelül négy esztendő óta csodálatos hajszát űznek e név körül. Mellette és ellene. De többen mellette, mint ellene.

A tény röviden az, hogy Dreyfust, a francia tisztikar egyik tagját a hadbíróóság állítólag hazaárulásért elítélte. Az ítéletet követte a szörnyű büntetés, az hogy az éltől holt-elevent csináltak, száműzték egy lakatlan, magányos szigetre, úgy, mint azt a hazaárulókkal tenni szokták.

Mindez nem áll egyedül a világtörténelemben, hozzá hasonló esetek többször fordultak már elő.

Az ítélet után egy időre azonban hangok kezdtek hallatszani, mintha az elítélt ártatlan lenne, mintha az ítélet téves, illetőleg hamis lett volna. Eleinte elvéte szólalt meg ez a külön vélemény, ma már valóságos áradat, melyet föltartóztatni nem lehet, a mely kimélet nélkül magával sodorja az ellenkező véleményeket.

Mi igaz belőle, mi se, nem kutatjuk. Igazuk van-e a védőknek, hazudnak-e a vádlók, nem keressük, hiszen annyira össze van az egész kuszálva, bogozva, anyyi piszkos jel vetődött felszínre, hogy kár volna a fáradságot. Nehéz elhinni, hogy a francia hadsereg

delt, természetesen valamennyi a plebános szívesen nem látott vendége volt. Elpusztítottak mindent a mi emészthető volt. Másnap aztán jöttek a győztes magyarok, azoknak meg elő kellett teremteni a szükségeseket, ha a föld alól is, mert hiszen magyarok voltak. Egy alkalommal egészen kifosztották már a plebániát a katona-vendégek, hogy Koller összes élelmi készlete nem volt több két kenyérnél és néhány üveg bornál, ezt is csak a pinze valamelyik zugában tudta elrejtteni. Ekkor hoztak egy kocsi sebesült tszetet, kiket öldözök nyomon követtek. Ennivalóért könyörgöttek. De hogy tudta volna tőlük megtagadni utolsó falatját.

Koller temette el a szerencsétlen véget ért Zichy Ödön gróft, kit Görgői haditanácsa hazaárulás vádjá miatt felakasztatott.

Abánál fogta el a fiatal 30 éves grótot a Hunyadi-csapat s Adonyon keresztül a Csepel szigetre hurcolták s a hirtelen ítéletet, a felakasztást egy kun cigány hamarosan végre is hajtotta rajta. Utolsó utjára *Jurassék* Károly, Koller káplánja kísérte a szerencsétlen ifjút. Kollert a Zichy család iránti mély hálája, másrészt pedig nemeseen érző szive vezette, mikor csónakon Görgői táborába ment s ott a fiatal gróf eltemetésére engedélyért könyörgött. Ott függött a bitón az áldozat, messze földön a legszebb férfi, még alig 30 éves s nem sokkal előbb még Fejérvármegye főispánhelyettese. Nem volt rajta egyéb, mint egy fehér ing és szürke nadrág, arca, melyet szép fekete haja árnyalt, teljesen változatlan maradt. A nép vad dühvel ugrálta körül a holt tetemet s körmeit tépte, mint hazaárulót. Görgői nem volt a táborban s helyettese csak

birái, kik mintegy elítjék képezik a birói kar-nak, kiket nemcsak a törvény betűje, nemcsak az eskü, de a szokásos lovagiassági elvek is kötnek, — mondom, — nehéz elhinni, hogy ez a bíróság tudja és akarva a legszörnyűbb büntetést mérje egy bajtárs fejére, ha mindjárt zsidó is az.

Azonban utóvégre — per absolutum — nincs benne lehetetlenség, hogy ez a bíróság aljas gonoszok gyülekezete, kiket csak azért ültettek a birói székbe, hogy Justitiát, a bekötött szemű istenasszonyt arczilverjék s meggyőződések ellenére mondjanak ki olyan ítéletet, melynek hamis voltáról eleve meg voltak győződve s csak szubjektív fajgyűlöletük képezte rá az alapot.

Legyen a dolog bármiként, nem kutatjuk, hiszen valósággal abban kételkedhetünk, vajjon tud-e ember egyáltalán világosságot teremteni beléje.

A mi figyelmünket egy más tény ragadja meg.

Az a csodálatos összetartás, melyben a zsidó-liberális sajtó e dologra nézve leledzik.

Többször volt már alkalmunk tapasztalni, hogy ha egy hitsorsos valahol bajba keveredik, rögtön, mintegy varázssütésre, megindul a szóáradat, mely a veszélyeztetett jogokat védelmezi, tiüskén-bokron keresztil. Emlékezzünk csak vissza azokra az esetekre, midőn a mai társadalom egyik legneveltségesebb kinövése, a párbaj, egy zsidót kívánt magának áldozatul. A zsidólapok legalább egy hónapig nem zokogtak egyebet, mint a párbaj intézményének megszüntetéséért s ha a párbajban egy keresztény esik áldozatul, itt-ott emelkedik egy gyenge, alig-alig hallatszó hang, de csak azért, hogy mielőbb a feledés homálya boruljon reá.

A Dreyfuss-ügy csodás világitásban mutatja be ezt az összetartást. Nem vagyunk ugyan hajandók tisztára az igazság szeretetének, illetőleg fajszeretetének ezt betudni, mert itt-ott emelkednek hangok, melyek a Dreyfuss-syndnikátus 16 milliójáról, vagy talán még több-

hosszas könyörgés után engedte meg, hogy napnyugta után a tetemet levéjják és ének idején csónakon Adonyba szállítván ott a temetőben eltemessék. A terv azonban nem sikerült, valaki elárlta s a nép kaszákkal felgyverkezve akadályozta meg, hogy a Dunán átszállítsák. Ott kellett elásni a bitófa alatt s csak a zavaros idők csillapultával szállították birtokára, Kálozra.

Sokan vádolták Kollert ezen tetteért osztrák érzelmekről. Pedig tettei mást bizonyítottak. Hive volt mindig a magyar nemzeti eszmének. De került a sovinizmuszt. Magyarosított de csak módjával, okos eszközökkel, hisz az erőszak itt mindig visszahatást keltett. Alapjában inkább rokonszenvezett a Széchenyi-féle lassabb, fokozatosabb reformtervekkel, mint Kossuth lángoló lelkesedésével, melynek kihatásai és eredményei szemében bizonytalanok voltak. De a szabadságharc hőstettei lelkesedéssel töltötték el. Haláláig féltékeny gonddal őrizte egy 48-as honvédszászló foszlányát, melyre aranynyal a magyar szt. korona van himezve. Emléklül és a rája való emlékezésül a plebániának hagyta e becses ereklyét.

Gondjait ezután plebániájának ügyei foglalták le. Körülbelül 7000 hívő tartozott lelkesítő hatáskörébe, a kirkól gondoskodni egy lelkesmeretes embernek minden idejös és fáradságát igénybe veszi.

Nagy gondja volt iskoláira. Müködése kezdetén csak két osztályban tanítottak már Adonyban is két iskola van.

Különösen lelken feküdt egyik leányegyházának Ivánca községnek iskola ügye. Itt-ott iskolát épített s a tanító fizetésének javítására 3000 ft alapítványt tett még életében.

ról is beszélnek, de annyi tény, hogy ma kevés név akad, mely több helyről hangoznék vissza, mint Dreyfuss neve.

S hogy ez a hatás nagy részt mesterséges, egy érdekes adattal tudjuk indokolni. Tavaly, körülbelül ez időtájt, mikor Zolának, a nagy-hírű írónak oroszán körmei kimutakoztak a Dreyfuss-ügyben, Rákosi Jenőnek a Budapesti Hírlap főszerkesztőjének egy érdekes levelét olvastuk Párisból, mely ott a helyszínen tett összehasonlítást, hogy milyen a hangulat a Dreyfuss-ügyről Párisba és Franciaországban kívül. Ott, Franciaországban szinte egyhangulag éltették a hadsereget és gyalázták Dreyfuss pártotólval együtt. Társaságban alig akadt ember, ki az elítélt kapitány ügye mellett szót mert volna kockáztatni, hacsak blamirozni nem akarta magát -- s a mi lapjaink tuharsogtak egymást Dreyfuss ártatlanságának emlegetésében. De nemcsak a mi lapjaink, hanem a szomszéd államoké is Franciaországán kívül. Ugy, hogy Rákosi -- a kit, azt hisszük senki sem fog antiszemitának tartani, -- azt a meggyőződést szüri le tapasztalataiból, hogy ugy tetszik, miszerint azon hírekből melyek a Dreyfuss-ügyben a külföldre jutnak, minden kihullik a mi Dreyfuss ellen van és csak az marad meg, a mi Dreyfussra nézve jól hangzik.

A közönség nem gondolkozik, nagyrészt az újságíró végzi a legtöbb helyett ezt a fáradságot igénylő munkát. A mit valakinek a lapja ír, azt készpénznek veszi s ha annyiszor hallja, mint Dreyfuss ártatlanságának hangsúlyozását, kész rá akár megesküdni. Méltóztassék csak ma egy társaságban, a melynek tagjai a liberális lapokból veszik a mindennapi értesüléseiket, fölvetni a kérdést, hogy vajjon ártatlan-e Dreyfuss, vagy gaz modra itélték el a legszörnyűbb büntetésre, bizonyára csodálkozás lesz a válasz a fölött, hogy akadhat még újságíró ember, a ki az Ördög-szigetre száműzött kapitányt bűnösnek tarthatja.

A hangulat Franciaországban ma is

Folytonos munka és küzdelemben folyt élete egész a mult évig, a mikor belefáradva a hosszú munkába, pihenésre vágott, nyugalomba vonult. Egészsége azonban még elég jól szolgált. Még tavaly a fűrdőben dicselkedve mondotta egyik régi barátjának: „Olyan vagyok, mintha 60 esztendő volnék. Pedig akkor már a 80-on túl volt. Friss volt a járása, élénk a gondolkozása. Az akkor nem látszott meg rajta, csak a haján, az fehér lett mint az ezüst.

Végre mégis megtörte a gyengeség, amely ha sokáig nem mutatkozik is, végre is erőt vesz a vasnak látszó természetén is. Junius 5-én csöndese elhunyt, úgy mint egy jó keresztény, mint egy jó pap. Végrendelete, mely mindenkit csodálatra ragadott, megmutatta, hogy mily nemesen gondolkodott. Fáradsággal összegyűjtött filiereit a legszebb és legnemesebb célra, Krisztus egyházának javára fordította. A hátrahagyott 106.000 forintból 10 ezret fordított rokonaira a többi egyházi és iskolai célokra hagyta. Legtöbbet a duna-adoronyi hitközség kapott: 80.880 forintot.

S most ott pihen az általa épített csendes temetői kápolna ölén, a melyet már életében kiválasztott nyugovó helyének.

Ott porladoz nemes szíve, mely ha kevesek előtt nyíltott is meg, az Ur iránt szeretettől lángolt. S az Ur nem feledkezik meg az ő öreg szolgájáról.

Nyugodjál jó öreg. Pihenj békén és csendesen! Légyenek álmaid az Ur örmében. Fizesse vissza a sok jót, mit másokkal cselekedtél.

S legyen példád követendő példája sokaknak!

B. F.

Dreyfuss ellen szól s a külföld esküszik bűntelenségére a megrontott lapok útján.

Mindenestre érdemes lesz ezeket a momentumokat is figyelembe venni.

Társadalmi program.

E czimen *Geőcze* Sarolta tollából, a „Magyar Gazdaszövetség“ kiadásában egy füzet jelent meg,*) melynek tartalma annyira belevág a magyar társadalom életébe, hogy szükségesnek látjuk azzal olvasóinkat is megismertetni. A társadalmi feladatoknak egész sora van benne felvetve, nem légből kapott ideák, hanem egyszerű, gyakorlati, józan ésszel megvalósítható dolgok, a melyek a mi viszonyainknak felelnek meg. A bodrog közön a mult év tavaszán kitört szocialisztikus zendülésből s az annak visszahatásaként ott megindult társadalmi keziókból (t. i. a jótékony nőegylet és szövetkezetek megalakulásából) kiindulva, fejtegeti azok az intelligens osztály teendőit a néppel szemben. Megemlíti először is a falusi elemnek a városba húzódását. „A városviselt elem, a falusi életre nézve többnyire elveszett. Ott ragad a városban cselédkedve s miután erkölcsiében lassankint megromlott, idővel legtöbbször végképp el is züllik. A városi élet kényelme, nehéz, a kemény munkától elszakítja, a városi élvezetekre reákap, faluja többé ki nem légit. Évenként ezren meg ezren züllenek el, kik egyszerű falujuk, vesztükre odahagyták. Az ok világos: A falu lényegében mindig egységes erkölcsi szervezet, kölcsönös ellenőrzés alatt élő, kisdud társadalom, melynek törvényeit nem követni, szinte lehetetlen; holott a városi társadalom mobilabb, benne az egyén elszigeteltebb, hogysem a kölcsönös ellenőrzésről szó lehetne. A mi mulatság pedig kínálkozik, igazgató, a lélek egyensúlyát megzavarja, s a mi a fő, nem vegyül bele az a kegyeletes érzelem, a mi a falusi mulatságot mintegy megszenteli. Falun minden mulatság a kegyelet ténye, vagy a fáradság jutalma; innen vidító, lelket erősítő hatása. A városi mulatság tisztán idegizgalom; innen nyomában a kimerülés, fáradság.

Még csak az a kérdés: az ily városban ragadt falusiból válik-e jóra való városi? Aligha. A városi élet bizonyos irányban gyorsabb észjárást, az ingerek, csábítások iránt való nagyobb ellenállást, bizonyos okos, előre-látó józan önzést kíván. Mindezzel a falusi ember csak ritkán rendelkezik. Az ő naiv fogékonysága, szívessege, hiszékenysége, a mi ott hon erénye és előnye lett volna, itt veszedelmévé válik s kész prédájává teszi az (lelmes kizsákmányolónak. De hárosa a föl-birtokos elemnek a városba húzódása is, mert ezzel egyrészt a maga anyagi és erkölcsi tőkét vonja el a vidéki társadalomtól, másrészt pedig meglazítja a kapcsolatot a nép és annak természetes vezetői között. A ki a népre hatni akar, annak a nép között kell élnie. A városban élő földbirtokosnak egyetlen érdeke, hogy birtoka minél több készpénzt jövedelmezzen. A falun élő birtokosnak ennél sokkal nagyobb érdeke az, hogy a nép, a melynek körében él, jóra való és jómódú legyen.

S mindezekkel szemben szerző sürgeti azt, hogy az uri osztály a nép sorsával törődve, azt tettel segítve, odatáradkodik, hogy a paraszt talájon nyugodalmat, nyájassal otthon falujában is, boldoguljon ott is; a szövetkezetek által szabaduljon meg az uszorások körmei közül, a háziiparfejlesztése által pedig tegyen szert állandó téli kereseménnyre, úgy, mint az Kalotaszegen, Gyarmathy Zsigánd támogatásával, a komáromi Hetényben pedig az ottani derék református papné fáradozása által történt. „Ez az a tér, hol úriasszonyaink a nép anyagi boldogulásáért legtöbbet tehetnek. Gyűjtsék össze esténként a dolgozó asszonyokat, hogy világitóra ne kelljen költeniük, mint a hetényi kálvánista papné évek óta teszi: lássák el őket tanácsosai, irányítsák meg izlésüket, szerezzék nekik munkát, használják fel összekötteté-

seiket, a fővárosi kereskedőkkel; évente 2 1/2 millió vándorol ki hitvány géphimzésért az országból; nem jobb lenne-e ennek itthon maradású jó kézimunkáért? Kosárfonásból, faragásból a férfi nép is láthatna egy kis pénz.”

Brassóban még Baros Gábor kezdeményezésére állandó, nagyforgalmu háziipar bazár van, melynek derék vezetője, Csorba Samu, tőzsgyökerez magyar ember. A virágzó vállalat csattanó bizonyítéka annak, hogy a magyar ember is tud jó kereskedő lenni, ha akar. Okos, jó izlésű úriasszonyok felügyelete alatt a brassói mintára szervezendő bazárok, egész vidékeket felboldogíthatnának.

Ezúttan megleghangon szól a szövetkezetekről, felemlítvén Franciaországot, hol azok szervezésében és vezetésében, különösen a katolikus papság veszt részt; Tirolt, hol a beszerző szövetkezetek által az egész mezőgazdaság föllendült és Angliát, a hol a mindenfajta szövetkezetek a munkás családok ezreinek boldogulását idézik elő.

Az iszákos megakadályozásánál nem áll meg a szokott sablonnál. „En a tiltó intézkedések gyógyító hatásában nem hiszek. Eltiltjuk a munkásembert az italtól? Jó. De akkor adjunk neki helyette más élvezetet. Mert mi is a korcsma a szegény embernek? A mi nekünk a színház, a hangverseny, a cigány, a kártya: elfelejteti vele a mindennapi élet nyomorát, gondját. A munkában elkényszeredett léleknek szüksége van felejtésre, a mely alatt a lélek ruganyosságát visszanyeri. Azért ha a parasztembortól elveszük az italnyújtotta mámort, gondoskodni kell más szórakozásról, ami az ő egyszerű lelkiéletének megfelel. Az olvasókör jó, de nem elég, az italnyújtotta mámort nem pótolja. Játékokat kell szervezni. Ott a lapdázás, versenyfutás, birkózás stb.

(Itt szerző felsorolja még a népies játékokat és mulatságokat). Nem részletezem tovább, csak jelezni akarom, mivel lehet a korhelykedést elenyelnyozni. Mivel a lélek meglevő erjét elfojtani nem lehet, más, helyesebb irányba lehet azt terelni -- ennyi az egész. Ugyan e szempontból szükséges a vasárnap megtartása is. Nem árt, ha az okos, józan angol példáját követjük, aki büszkén vallja magát kereszténynek s ebédjét egész háznépével imádkozva kezdi és vég i. Nagyanyaik korában nálunk is így volt.”

A kisdudvásra áttérve, szerző, megdöbentő igazságokat és tapasztalatokat ad elő. A magyar faj szengéje korán kerül a föld alá. 7-9 gyermek közül alig nevelődik fel egykettő. A többi elpusztul idő előtt. A magyar paraszt szemében a gyermek, még nem az a féltett, dédelgetett, örömmel várt jószág, a mi a szász parasztnak az ő egyetlen gyermeke. Faluhelyt mindennapi dolog, hogy kis gyerek leforrasza magát, kutba esik; ha pedig anyja a mezőn kapál, ő elalszik a barázdában s az ökrös szekér keresztül megy rajta, apja anyja alig veszi észre. Orvoshoz akkor viszik mikor a seb genyenedésnek indul, s ha valahogy mégis kigyógyul a gyerek s nyomorék marad: kigynyalják, ide-oda lökik. Itt egynehány megrendítő példát sorol fel a parasztnép életéből és aztán a tüzesetekre tér át, melynek nagyrésze szintén gyermek gondatlanságból származik.

„Minek részleteznem a nyomort, mely egy ily tűz nyomában marad? Itt csak annak erkölcsi hatásáról akarok szólni. Mi az, mikor egy egész élet szorgalmának, iparkodásának, takarékoskodásának, gyümölcse megemmisül? Vajjon a lesújtott emberben, mindig meg van a lelki erő, hogy talpra álljon s életét újra kezdje? -- Nem részletezem a dolgot tovább. Itt ma minket csak egy érdekel: hogy támadnak a tüzvesztek? Száz közül kilenczven esetében vásárok, a mikor az egész falu munkabíró népe vásárra tódul, a betegre, gyermekekre zárják az ajtót, a gyermek gyűfával játszik, magára gyújtja a házat, odaég s mire a vásárosok remülten hazatérnek, porig égett a falu. A baj orvoslására szükségesnek véli szerző a háziorvos-felügyeletet a gyermekekre, főképp vásári alkalmakkor.

Még a jótékony egyletekről szól szerző, azt az óhaját fejezvé ki, hogy azok a szó szorosabb értelmében vett jótékonyosság gyakor-

*) Kapható eszterónél: Budapest, IX. ker., Soroksári-utca 5., II. em. 4.

lása mellett, vegyék fel programjukba a társadalmi működést is, vagyis igyekezzenek a népet úgy erkölcsileg mint szellemileg emelni, miként a svájci és francia négyzetek teszik s miként azt nálunk a bodrogközi jótékony-növegyet, — a kölföldet megelőző — máris sikeresen cselekszi.

A többi rendők elsorolása után szerző, így végzi: „A társadalmi bajok gyógyítása csak akkor várható, ha ahhoz a maga hatás-körében minden tényező hozzájárul. Csillapító köreken minden tényező mérge pusztítását megakasztani nem lehet; még kevésbé lehet annak élet erejét visszaadni. Ehhez gyökeres gyógyítás szükséges.”

Megszívleendő dolgok ezek a szerzőjük remélni, hogy a társadalomban mindenütt vizsgálóra fognak találni.

UJDONSÁGOK.

— Sz. Antal kenyere Csákváron. A legújabb időknek ez a csodás jelensége Csákvárott még egy éves sincs. A múlt évi szept. 18-án a plebánia templomból kiindult ünnepélyes körmenettel kapcsolatban szenteltetett fel sz. Antalnak az irgalmas nővérek kápolnájában felállított díszes szobra, a melyhez ugyanakkor helyzetetett el sz. Antal kenyere a gyűjtő perzselje. Az első kenyérlökés a szegények közt 1898 évi karácsony ünnepén kezdődött és azóta szakadatlan sorban minden vasárnap negyven szegény áldhatja sz. Antal kegyeit, a kinek kenyere közöttük vasárnapként pontosan osztatik. A vallásos bizalom ereje, szent Ferencz rendjének dicsőült nagy erény-hőse iránt, párhuzamosan a szegénység elhagyatottsága iránt való szeretetteljes jótékony-sággal, úgy látszik növekvőben van. Sz. Antal perzselje kedden a szent ünnepén felbontatván benne 100 frt 42 kr találtatott. A perzselje felállításától kezdve pedig 170 frt 63 kr folyt be a perzselje sz. Antal kenyere. Következésképpen, az eddig összesen befolyt 271 frt 5 kr hól egy-egy hónapra több, mint 27 frt esik. A katolicizmus mélyéből eredő vallásos áhitat szelleme minden zaj nélkül így iparkodik a nyomornak enyhítésére közremunkálkodni Csákváron is azon időkben, midőn a liberális romboló behatása következményeképpen a nép romlottabb részében uralkodó vallástalanság a hazátlan szocializmus karjain a gyűlölt rabsághoz fordul hogy a szenvedélyek féktelenségével felkorbácsol, elégedetlen-gyámoltatását, hanem éppen ellenkezőleg a szegények szerencsétlenségét terjessze.

— A papnövendékek vizsgája a bölcselét-ből június 6-án, az erkölestanból jun. 15-én és az ó-szövetségi szentírásból jun. 16-án a megyés Püspök Ó Méltósága elnöklété alatt a püspöki palotában tartatott meg. Vizsgák lesznek még június 24-én a dogmaticából és 26-án az egyháztörténelemből.

Névnapi tisztelés. F. hó 16-án d. e. 11 órakor a székesfejvári tanító-testület *Szirk* József megyei tantestületi elnök vezetése mellett felkereste gróf *Festetics* Bennó kir. tanfelügyelőt, hogy névnapja alkalmával üdvözölje. *Szirk* József lendületes szavakban esztelte a városi és megyei tanítóknak ragaszkodását, szeretetét, becsülését az ünnepelt iránt. Erre a kir. tanfelügyelő röviden válaszolva, biztosította a tantestületet és minden egyes tagját, hogy jogaiknak igazságos védője, ügyüknek töle telhetőleg kedvező elintézője legyen. — Mindig pártolja a tanítókat — mondá —

mint olyanokat, a kik a nevelésügynek lelkes apostolai. Üdvözlés után a tanfelügyelő megvendégelte az egybegyűlteket, kik azután igen kedélyes hangulatban távoztak.

— *Czirkvenicza* új ura. Néhány év előtt nagy reményekkel alakult egy részvénytársaság, amely az Adriának egyik legbűvösebben szép részén magyar fürdőt akart létesíteni. *Czirkvenicza* csakugyan az Adria gyöngyvévé válik, ha jó kezekbe kerül, de a részvénytársaság nagyon gyorsan akarta kamatoztatni a tőkét s olyan rablogászatot folytatott az odátévdé vendégek rovására, hogy azok csakhamar egészen elmaradtak. Az alapító részvénytársaság, amely százezeket fektetett be az építkezésre, csödbe jutott, a fürdő telep két éven át gazdátlanul maradt. A csödtömeg árverése tegnap folyt le és az eredménye bizonyára meghozza *Czirkvenicza* sorsának javulását. Két árverező jelent meg: *József főherceg*, aki dr. *Libits* Adolf jószágigazgatóval személyesen utazott le és a régi részvénytársaság. A fürdőt teljes berendezéssel *József főherceg vette meg két-százötvenez forintért.* A főherceg, aki *Czirkvenicza* iránt már azelőtt is kifejezett adott a jóakarátának, bizonyára olyan színvonalra emeli ezt a bájós fürdőhelyet, amelyet a természet dusan elárasztott minden szépséggel hogy az méltó versenytársa lesz az idegen tengeri fürdőknek.

— A kereskedelmi akadémiában e hó 15. 16 és 17-én tartattak meg az érettségi vizsgálatok *Fritz* Péter budapesti ker. és iparkamarai titkár, a keresk. miniszter kiküldötte és *Dr. Kuthy* József c. kir. főigazgató elnöklété alatt. A 25 növendék közül az írásbelin 7-en osztályismétlésre, a szóbelin pedig 4-en szept. hóban teendő javítóvizsgálatra utasítottak. *Jól érték:* *Grünhut* Arthur, *Kubik* Lajos, *Máder* Jenő, *Singer* Gyula. *Érettek:* *Barát* Jenő, *Draskóczy* Sándor, *Fleischer* Endre, *Kovács* Gyula, *Kümmel* Lajos, *Lengyel* Béla, *Marton* Aladár, *Matolcsy* Lajos, *Schlegel* Arnold.

— *Hangverseny.* Kitta műveltségben lesz része e hó 24-én Székesfejvárra közönségének. *Perotti* Gyula a budapesti kir. opera hőstenorja, ki ez idő szerint az ország nagyobb városaiban nyári hangverseny körutat tesz, e napon *Bartóky* Matild, *Szida* Zsigmond operai tagok és *Fodor* Ernő zongoraművész társaságában a „Magyar Király” szálló dísztermében hangversenyt tart. A válogatottnál különösen felhívjuk a közönség figyelmét gróf *Zichy* Geza „Roland mester” cz. operájának három gyönyörű énekszámára, melyeket *Perotti* és *Bartóky* M. fognak énekelni. Jegyek előre válthatók *Szeke*rák és *Hornyánszky* díszműkereskedésében.

— Az új kaszárnya. Székesfejvárra sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt br. *Fiák* Pál főispán elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyát a város által építendő új kaszárnyához szükséges telkek kisajátítása s az építési tervezet elbírálása képezte. A közgyűlés még a múlt évben elhatározta a „*Ferencz József*” lovassági kaszárnya s a csapatkórház közt levő telkeknek az új gyalogsági kaszárnya céljaira leendő megvásárlását. A kisajátítási engedély a minisztertől időközben megérkezvén, 21 telektulajdonossal az egyezség rendszeres megkötését, kik földjeiket 1 ölenként 1 frt 20 kr-ért eladni hajlandók. A többiek megszerzésénél azonban több rendbeli nehézség merült föl, a mennyiben egyik-másik telk árva vagy távollevők tulajdonát képezi vagy pedig a közös tulajdonosok egyike az eladáshoz való hozzájárulását megtagadta. *Havranék* József polgármester előadja, hogy négy telektulajdonossal az egyezséget megkötötték azért nem sikerült, mert az illetők földje a két épületcsoport között levén, azért oly magas árakat kértek, mint ha háztelek eladásról lenne

szó, azt pedig megadni nem lehet, de a város nem is köteles. Kéri a közgyűlést, hogy a kész egyezséget hagyja jóvá, a többi féllel való egyezség megkötése pedig bizassák a főügyészre, hogy a rendes uton való megszerzését még egyszer megkísérelje, ha pedig ez nem lehetséges, úgy a birtokbíróságnál a kisajátítási tárgyalás megindítását. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta. Ezután a főügyész előterjeszti, hogy az új kaszárnya építési tervezetét benyújtattak. Az építészeti szakosztály a tervek módozatait megállapította. A nyilvános pályázat — tekintettel az építés sürgős voltára — mellőztetett s a polgármester *Say Ferencz* és *Wagner* Elek székesfejvári építézetek szőlőitotta föl az ajánlat beadására. A városi tanács azt javasolja, hogy az építkezés *Say* vállalatába adassék, ki a kaszárnyát a megállapított föltételek tekintetbe vételével fogja fölépíteni. Bár a másik ajánlattevő 490 frttal kevesebbet kér, s mi elvégre egy 200,000 frtba kerülő építkezésnél nem nagy különbséget tesz, viszont *Say* mellett több ajánló körülmény szól. Végül megemlíti, hogy a tervezet szerint az építésnél a városi mérnöki hivatal mint művezető fog szerepelni, az államépítészeti hivataltól pedig egy szakembert kérnek a felügyelet teljesítésére. *Pénzes* Imre *Wagner* ajánlata mellett szólal föl, mire a polgármester megjegyzi, hogy sokkal nyugtatóbb, ha olyan építésre bízzák, a ki már több hasonló épületet emelt, mint a ki talán ezen akarja tanulni. Különbben pedig *Say* a tervezet elkészítése körül is sokat fáradozott. *Rauscher* Béla elfogadja az előterjesztést, de a jövőre nézve indítványba hozza, miszerint a város által létesítendő építkezéseknél éppen a tervezetek készítője ne vehessen részt a pályázatban. Hosszabb vita után a főispán szavazást rendelt, melyen *Rauscher* indítványa elfogadottnak, jelen esetben azonban a kaszárnya építése *Sayra* bízott, ki szeptember 15-éig köteles a részletes ajánlatot benyújtani, mely időn túl hetenkint 200 frt késedelmi bírságot fizet. A közgyűlés 1/2 12 órakor véget ért.

— Egy uriaszony öngyilkossága. Borzalmas, valósággal rémregénybe vagy szinpaditragédiába illő módon vetett véget életének ma reggel egy tisztas ura nő. *Vaigl* Imrénének a megyei takarékpénztár könyvelőjének a felesége. A szerencsétlen asszony már régóta nagyfokú idegfabajban szenvedett, mely ma reggel 6 óra tájban fokozott mértékben vett rajta erőt. Előkereste a férje szekrényében levő erős pengéjű vadásztört és azzal szíven szurta magát. Midőn férje a vérben heverő nőt meglátta, rémülten szaladt fel a rendőrségre, honnan *Polezer* Péter alkapitány *Palánszky* és *Lauschmann* orvosokkal rögtön a helyszínre sietett, de segítségül már szó sem lehetett, mert a boldogtalan nő akkora már kiszüvedett. A közbecsülésben álló, mélyen megrendült férj iránt a részvét általános.

— Az aratás és a honvéd póttartalékosok. Csanád vármegye értesíti megyénk törvényhatóságát, hogy a földmívelésügyi és honvédelmi miniszterhez fölirotat intézett az iránt, hogy a póttartalékosok a nyári munkaidőre való behívástól lehetőleg fölmentessenek. A vármegye közgyűlésén ez mindenesetre szóba fog hozni, de megyénk részéről a jelzett fölirotathoz való hozzájárulás, illetve hasonló fölirotat szerkesztése már tárgyalatnánál vált a mennyiben mint ezt mult szombati számunkban megírtuk, a honvédelmi miniszter ez irányban már kedvezően intézkedett.

— *Tornaverseny.* A vallás és közoktatásügyi miniszter legutóbb elrendelte, hogy minden városban, a hol két vagy több középiskola van, ezen intézetek tornaverségja együtt tartassék. Így az idén már a székesfejvári ciszt. főgymnázium és a főreáliskola is együtt tartja rendes évi tornaversenyét, a főreáliskola tornaterén, a következő programmal: I. Felvonulás. — A két intézet ifjúsága a reáliskola udvará-

ról kiindul; elvonul a buzapiacra. Vörösmarty téren s a Fő-utczán visszatér a reálskola udvarára. II. Szabadgyakorlatok. (A két intézet együtt) — III. Tornászati műrendgyakorlat (reálskola első osztály), katonai rendgyakorlatok (reálskola negyedik osztály) — IV. A főgymnázium iskola- és csapatnőrzása szereken. — V. A főreálskola ugyanezen gyakorlatai. — VI. Versenyek: 1. Futás 100 méterre (mindkét intézetből az I—IV osztály.) 2. Mászás (mindkét intézetből az I—IV osztály.) 3. Magasugrás (mindkét intézetből az V. osztály.) 4. Távolugrás (mindkét intézetből a VI. osztály.) 5. Súlydobás távolra és magasra (mindkét intézetből a VII. osztály) 6. Kötélhuzás (mindkét intézetből a II. és III. osztály.) 7. Korlátverseny, diskos vetés (mindkét intézet felsőbb osztályai). — VII. A gymnáziumi osztályok játékai. — VIII. Reálskolai osztályok játékai. — IX. Felállítás és elvonulás. A tornaverseny ideje: június 22-dike délután négy és fél óra. A tornaverseny színhelye: a főreálskola udvara. Beléptidij: 1 korona. Verseny alatt a honvédeknek fog játszani. A tiszta jövődelem a versenynyertes ifjak jutalmazására fordítatik. A nagyrődemű közönséget e versenyre tisztelettel meghívja a két intézet *igazgatósága*.

— **Dalestély.** Lapunk mult számában közöltük a „Dunántúli Dalszövetség“ dalünnepélyének programját, mely szerint azon a székesfehérvári déli vasuti műhely dalegylete is résztvesz. A Dalegylet most lapunk utján értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a komáromi dalünnepélyen általa előadandó énekszámokat, illetve versenydarabokat, nevezetesen *Huber Károly* „Király induló“-ját és *Kern Károly* „Nem tudom én...“ kezdetű dalát e hó 18-án a budai-uti Glatz-féle vendéglő kerthelyiségében nyilvánosan bemutatni fogja. A kiválóan érdekesnek ígérkező dalestélyre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Az ozredéves iskola** már annyira készen áll, hogy csak rendeltetésének való átadatását várja. A mióta az iskola felépített, úgy látszik, a bizottság nem gondolt ama élénk forgalmu helyre, a mely felé az iskola bejárata lesz. Ott vonul el előtte az országot, szomben jön a Zámoly-köz, a mely helyeken igen nagy a kocsiforgalom, különösen betivásárok napjain. Ep ezért igen ajánlanánk, ha a pestiek mintájára korlátot vonnának az iskola kijárata elé, hogy így minden bekövetkezendő szerencsétlenségnek eleje véteessék.

— **Elkeresztelés.** Mult számunk „Kinevezések“ cz. hírébe sajtó hiba csuszott be, a mennyiben Borsos János helyett „Imrét“ szedett valamelyik szórakozott szeddő gyerekek. Az illető uri ember kérésére aietünk rektifikálni ezt a kis elkeresztelési esetet.

— **Hülyék menháza.** A belügyminiszter e napokban kelt leiratában értesíti a város, illetve vármegye főispánját, hogy a „Szeretet“, cz. testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyógyoló egyesület ez év február havában Budapestén egyesület és célu első nyilvános intézetet nyitott. Egyttal fölemlíti, hogy a menházban még husz hülye elhelyezésére van hely és fölkéri a főispánt, hogy a menyiben a törvényhatóság területén ilyen szerencsétlenek találatnak, kiknek hozzá tartozói a 400 frt, illetve szegényebb sorsuak után 200 frt ápolási díjat fizetni képesek, azokat ez iránt megfelelően tájékoztassa. Az egyesület titkári hivatala Budapest VIII. ker. Mátyás-tér 5. szám alatt van.

— **Elitprátás.** *Modreczky* Károlyné felsővárosi asszony esütörtök reggel a piac felé ballagott, a midőn a Pásztorj-patika előtt egy paraszt kocsi eltaszította. Az előhívott mentők az asszonyt öreg-utczai lakására vitték, mert az ijedségen kívül más baja nem történt.

— **Csákváron** a veszélyes mérvet öltö kanyaró, a mely miatt az iskolai előadásokat is be kellett szüntetni, jelenleg szünő félben van.

— **A Rákóczi-induló eredete.** Egy legújabb tudósítás szerint, Ruzicska veszprémi karmester szerzette a Rákóczi-indulót, amelyet eddig Barna Mihálynak, II. Rákóczi Ferenc fejedelem udvari zenészenek tulajdonítottak. Barna nem a Rákóczi-indulót, hanem a Rákóczi-nótát szerzette, amelyet Czinka Panna, a híres cigányprimásné, nagyatyjától — Barna Mihálytól magától tanult. Czinka Panna eljátszotta a híres nótát Vaczek veszprémi kanonok előtt, a ki aztán az ő játéka után a Rákóczi-nótát hangjegyre tette s átadta Ruzicska veszprémi karmesternek. Ruzicska szerzette ebből a Rákóczi-indulót; hozzá „ütközetet“ is írt, a mely még buzdítóbb, mint maga az induló. — A Rákóczi-nótát, indulót és ütközetet gróf Fáy István (a ki maga is zeneszerző volt és Vaczek kanonokot személyesen ismerte) az általa kiadott „Régi magyar zene gyöngyei“ című ötfüzetes művében zongorára négy kézre átírva ki is adta. Ez a mű azonban ma már nem kapható, de egy teljes példánya megvan Budapesten a Magyar Nemzeti Múzeumban, egy másik példánya pedig Petrovaynál. Ebből a példányból Oláh ottani primás megtanulta s az ő zenekara ma a Rákóczi-indulót a maga eredetiségében játsza, úgy a mint azt gróf Fáy hangjegyre tette.

— **Ludvércz Ábris nálunk.** Tegnap délután özv. Schallerné temetésén *Fáncsi Elek* kereskedőségél zsebóráját a hozzátartozó aranyláncz-czal egyetemben valami ügyeskezű „értéktávolítuok“ a tolongásban ellopta és észrevétlenül megugrott. A károsult ifju nyomban jelentést tett a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Valószínűnek látszik, hogy a művelet valamely raffinált fővárosi zsebmetsző követte el, ki már eleve lerándult kozzánk a szentiváni vásáron vendégzserpeini.

— **Szines bőrczipőkhöz való lak és krém,** melyek a bőrnek eredeti színét visszaadják; — **lakk, kestyűbőr és schewrócipőkhöz való krémek** továbbá **fekete lábbelikhez, bőrdőnlőhöz és lösserszámokhoz való bőrkencős, vázilin, bőrapretura és lakkok, melyek a bőrt tartóssá és vízmentessé teszik** és a bőrnek **pompás fényt** adnak, ugyszintén a **Fernolendit félc világhírű cipőfénymás, nyeregcsaappan, patakenőcs** állandóan friss minőségben a legolcsóbb árákon kapható: **Langráf Gábor és fia bőr és jépszijszaktárában Székesfehérvárott, Jókai-utca 8 ik szám.** — **A legjobb 90 fokos denaturált spiritusz** literje 28 krétt ugyanitt kapható, nagyobb vételnél megfelelő árengedmény — Naponta postai szétküldés. 217. 6—1.

— **Fecskendő vásárlás** A helybeli tüzoltóegyesület a „Budapesti Szivattyú és gépgyár Részvénytársaság“-tól egy mozgony fecskendőt és motola-kocsit vásárolt meg 1423 frt. 49 kr. árban.

— **A zöldfa-utca 7. szám alatt** három fényesen butorozott, a legkényesebb igényeknek megfelelő szoba kiadó. — Tudakozódhatni Szent István-utca 7. szám alatt.

— **Ítélet.** A budapesti kir. büntetőtörvény-szék *Boros* János csóóri születésű nőtlen nap-számost, ki ez év februáriusában az egyik budapesti pályaudvaron egy vidéki asszony podgyászából 160 frt értékű ékszert elloptott, 2 havi fogházbüntetésre ítélte.

— **Zarándoklat négy kegyhelyre,** mint tavál: Lourdesbe, Jézus szive kegyhelyére, Franciaországban. Paray le Monial, Einsiedeln Svájcban és Wiltenbe Tiroiban. Indulás: 1899. évi július hó 6-án. Visszaérkezés: 1899. évi július hó 24-én. Utazás tartama: 18 nap. Utirány: Budapest, Bécs, Linz, Salzburg, München, Lindau, Zürich, Genf, Lyon, Toulouse, Lourdes. Vissza: Lourdes, Cette, Lyon, Genf, Zürich, Innsbruck, Bécs, Budapest. Árak: I. osztály 245 frt, II. osztály 185 frt, III. osztály 105 frt 9 nap teljes ellátással. Jelentkezni lehet 1899. évi június hó 15-éig a budapesti II. ker. plébániahivatalban, Dömötör plébánosnál, hol részletes program is kapható. 153. 11—13

— **Kiadó ház.** A zöldfa-utczában az 5. szám alatti ház anguszhus hó 1-jére kiadó. Van négy utcazi, egy előszoba, konyha, mellette egy élés kamra, istálló, mosókonyha, s még egy padlózott kamra, pincze és padlás. Szép befűsített udvar. — Tudakozódhatni Szent István-utca 7. szám alatt.

— **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** *Fratelli Deisinger* elsőrangú fiemei kávé- és tea behozatali kereskedők hirdetésére.

IRODALOM.

„**Örök tavasz**“ Eczim alatt gyűjtötte e gybe *Füzy Antal*, a Fejérmegyei Napló belső dolgozóháza a fővárosi és vidéki lapokban megjelent költeményeit. A könyv, melyhez egy jeles magyar művész né érdekes czimlapot festett, ez év október havában fog megjelenni. Ára fűzve 1 frt; diszkótésben, aranyvázással 2 frt. Megrendelések a Fejérmegyei Napló szerkesztőségébe küldendők. A magunk részéről minden dícséretet és ajánlást fölöslegesen tartunk, mert az olvasó közönség e lap hasábjairól már eléggé ismeri a fiatal puéta verseit. Egyszerű, keserűlen dalok ezek a fiatal lelkek örök ideá jairól, a hitről, a hazáról, a szerelemről és hiszszük, hogy meg is találják az utat a költészet iránt érdeklődők szívéhez.

A **mykeni oroszlan kapu** egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott, köveit az óskor homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu fölé, az oromfalban, durván, nagyoltan faragott oroszlanpárt helyeztet az ósidők művésze. A két oroszlan egy oszlopra kapaszkodik. Török-vésük, feszülő izmaik mintegy a művészet törökvesztés is mutatja, jelkép-i, mely a durva formában iparkodik nagy nehezen kifejtetni. A csomka állati testek a görög szobrászat legrégibb kísérletei közül valók, mikor az anyag ellenállása még daczolt a művész alkotó erejével s tökéletlen eszközeivel. Ez a kapu mégis nagy-szerű diadaliv, melyen át a görög művészi tevékenysége világhódító körra indult. A híres kapu legújabb képe a Nagy Képes Világtörténet 30-ik füzetében jelent meg. A munka 12 kötetben jelenik meg, s Marczali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Dr. Gyomlay Gyula írta. Egy kötet ára diszkótésben 8 frt. Füzeteként is megjelen. Minden szombaton 1 füzet, a 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁG.

Megyénk és a méhészet.

Irta: Magó Károly.

Fejérvármegye a természet bőkezősége által gazdagon megáldott egyik megyéje szeretett hazánknak. Földületén arany kalászt termő jó szántóföldek, haszonállatokat dúsán tápláló rétek és legelők, kitünő bortermő dombok s erdőborítottá hegyek kellemes váltakozással terülnek el. Népe s gazdaközönsége erős, kitartó és értelmes munkásnak van elismerve. Ebben leli magyarázatát azon tapasztalati tény, hogy megyénk kisebb, úgynevezett parasztgazda-közönsége a fizikai munka kitartó teljesítése mellett a mezőgazdasági tudományok fejlődéséből származó, s a gazda jóvedelmét fokozni hivatott okszerű eljárás módok közül is igyekeztet az utóbbi évtizedek alatt nem egyet elsajátítani s így hasznára fordítani.

Ezen törekvés azonban még ma is jobban csak egy irány: a tulajdonképeni földművelés fejlesztése körül forog; mert „az apám is úgy szokta“ elavult elvet bár kezdik feledni kis-

gazdáink, de azért a régi hagyományos hit: *gazdától csak a földtől s némi állattenyésztéstől várható a szükséges jövedelmet, még mindig erős népünkél.* Pedig ma már, midőn a civilizáció szülte igények és közterhek mindinkább nagyobbnak, a létért való küzdelem is mind nagyobb és nagyobb megpróbáltatásnak veti alá az embereket. Nem csoda tehát, ha a fokozódó kiadásokat tisztán a föld jövedelméből gazdáink fedezni nem képesek.

Beállott tehát annak szüksége, hogy népünk a fáradságos munkája által megszerzett földjövödelmét, minthogy az családja existenciáját kellőleg nem biztosíthatja, ha csak lehetséges, *tisztességes úton* fokozza, illetőleg pótolja. De nemcsak a földmives, hanem a társadalom minden egyes osztályához tartozó egyén érzi ennek szükségét. Ennek elérésére szolgál-
nak a hivatásos foglalkozás mellett könnyen és haszonnal üzhető mellék foglalkozások. Ezeknek egyike az *okszéri méhtenyésztés is*, mely a mezei gazdaságnak egyik jelentékeny ágát képezi, s melyet mind e mellett a mi szép és a természet által gazdagon megáldott Fejérmegyénk lakossága még sem részesít kellő figyelemben s a megérdemelt pártolásban. Némelyek a méhszurástól való félelemből, mások a méhekkel való helyes bánásmód nem tudásából, legtöb-
ben pedig lenéző kicsinyléből nem akarnak a méhésztettel foglalkozni.

A két első ok számba sem vehető, mivel az első egy egyszerű s költségbe alig kerülő arcvédő fátyollal elhárítható, a másik pedig legyőzhető egy kis tanulás által. Annál nehezebben győzhető azonban le a méhtenyésztés czélját és hasznát kicsinylők tábora. Ez a tábor ázzal érvel, hogy népünknek nincs ideje arra hogy a méhtenyésztéssel pepecseljen, s sokkal több hasznát látja annak, ha kertészkedik kereskedik stb. Nohát tisztelt kicsinylő urak, tudjátok meg, hogy mindezen foglalkozások mellett haszonnal üzhető a méhtenyésztés is, melyről ma már elvan ismerve, hogy nemcsak *kellemes, üdítő, szívet-lelket nemesítő szórakozás, hanem mint produktív foglalkozás is, aránylag kevés fáradságot szép hasznót is hoz, és ezek mellett a közgazdasági termelés egyik legfőbb tényezőjét, a tökéberuházást csekély mértékben veszi igénybe.*

Hogy gazdaközönségünknek nem volna ideje a méhekkel foglalkozni, azt tagadom. Minden jóra való gazda és munkás megüli a vasár- és ünnepnapot. Tehát minden héten vagy legalább egy napja, a mikor az Isten házában végzett vallásos ténykedése mellett, a nélkül, hogy ezzel szolgálai munkát végezze s így meg-
széntségtelenítene a vasár- és ünnepnapot, el-
végezheti a szükséges munkát méhei körül is. Az okszéri méhészeknek ugyanis a csekély töke befektetés mellett csak az a feladata, hogy a méhes család fáradszón munkásságnak *szakértelemmel irányt adjon*; mert magát a termelést, a bámulatos szorgalom és kitarással folytatott munkát, az emberi ész és hatalom alá hajtott hasznos állatkáink: a kis méhek, ösztönszerű iparkodással önmaguk végzik — és pedig *ingyen.*

Ezen körülmény közgazdasági szempontból óriási fontossággal bír. Tehát a kik lenéző kicsinyléssel beszélnek a méhtenyésztés nagy fontosságáról, azok határozottan ellenségei a népnek; ellenségei az erkölcsi és anyagi jólét terjedésének. Az ilyen álprófféták ellen az által küzdhetünk legjobban és eredményesen, ha népünk előtt szemmel láthatólag, példákban bizonyítjuk be az okszéri méhészet nagy hasznát. Azonban, *hogy ezt megtehesük, ahhoz községen-
ként ügynevezett mintaméhesek volna szükségesek.* De ha sorra járjuk megvénk községeit, vajjon találunk-e ilyeneket? Sajnos, nem.

Vannak ugyan megvénk egyik-másik községében hirneves és okszéri méhészek, s azon községekben terjed is a méhészkedés; de általánosságban elmondhatjuk megvénkről, hogy azt a drága és nektárdús virányt, melyet a természet ingyen nyújt, nem használják ki. Vannak ugyanis községek, a hol éppen nem, vagy legfeljebb egy-két szalma kassal s így minden okszéri kezelés nélkül méhészkednek.

(Folytatása következik.)

Gabonaárak.

— 1899. június 17. —

Buza	8.90 — 9.20.
Rozs	6.50 — 6.80.
Árpa	5.70 — 6.20.
Zab	5.80 — 6.20.
Kukoricza	5.20 —

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B - i. B - k. Becses soraihoz mellékelt ostobaság nagyon meglepett bennünket. Azonnal utána néztünk az expedciónál, de ott — jölehet az egész személyzetet kérdőre vontuk, — nem tudtunk semmi gyanust fölfedezni. Mi azt hiszük, hogy valamelyik postán lett az Önök lapjaiba az a bizonyos ostobaság bele csuszatva. Nem e ott helyben?! Különben köszönjük a figyelemzetést **R A.** Helyes. Bár minden pap tenné meg ez irányban is kötelességét, úgy mint Főtisztelendőségek megteszik, akkor a kath. sajtó bizonyára nem lenne oly mo stoha gyermeke az olvasóközönségnek.

Felolós szerkesztő: **Chay Antal.**

K Á V É

Fiuméből.

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó ízű	4.60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű	5.60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű	5.76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr. kék Jáva gyöngykávé	6.80

elvámulva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

Árjegyzéket és látképes levelezőlapot kívánatra ingyen küld.

FRATELLI DEISINGER,

Fiume, szabad kikötő 55.

A magyarországi kávék bevásárlási forrása.

195. 16—7

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus) betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel gyógyíthatók.

A legelső és legtökéletesebben berendezett intézet, a melyben ezen alapon történik a gyógykezelés:

DR. PALÓCZ IGNÁCZ

v. korlázi orvosi k. egészségügyi-tud.ár intézete

Budapest, IX. Vámház-körút 7. (augusztus 1-től Kerepesi-ut 10.)

- Gyógykezelés egész napon át. ■ Rendelés 10—12-ig és 3—5-ig.
- Nőknél női kiszolgálás. ■ Elküldött osztyalok.
- Díjazás hetenként 10—15 frt. ■ Prospectus ingyen.

A természeti eszközökkel képesek vagyunk a beteg test életerejét növelni, a benne képződött ártalmas és káros anyagokat a szervezetből eltávolítani, a szervek normális működését létrehozni és az elgyengült vagy elcsúsztatott testet megedzeni, megerősíteni.

Ezért gyógyítható ily módon még a legtöbb idült (kronikus) betegség is.

A tökéletes berendezés a lelki-

meretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfelelő) **gyógykezelés, magyaráz-
zák meg a kitért eredményeket** (a meg-
gyógyultak hit-les irásával bizonyíthatjuk), a
melyeket még a legidültbb betegségek-
nél is, különösen elhízottság, asztma, reuma,
isohlas, neuralgia, kövénny, gyomor és
neml bajok, vérszegénység, bőr-, ideg-
és női betegségek gyógyításánál biztosan
elérünk. 194. 4—4

Népszerű orvosi tanácsadó.
"Az egészség megővése és a betegségek gyógyítása."
Irod: Dr. Palócz Ignác — kapható a szerzőnél — Ára 3 korona.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Lábbal tiporva

lesznek a padló fénymazak, miért is tartósságot igényelnek. A ki néhány krajczár megtakarítása végett csekélyebb értékű gyártmányokat szerez be, az

pénzét az ablakon szórja ki.

Nálam csakis az általánosan jó nak elismert **padlófénymazak** kaphatók:

Schramm Kristof lakk- és kence- + + + +
+ + + + gyáraiból

ALAPIT TATOTT 1827. ÉVBEN.

Győr, Bécs, Simmering, Majna melléti Offenbach

Schramm Kristof-féle kezesség mellett tiszta borostyánlakkból készült **padlófénymazái** tartósság, fényük és keménységük tekintetében valamennyi versenyyárt-
mányt felülmulnak. A sok értéknélküli utánzások miatt kérem arra ügyelni, hogy minden dobozon **Schramm Kristof** neve látható legyen.

Továbbá: **mosható zománcz-festékek** elegáns színárnyalatban mindennemű házi szerek, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó-szekerények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománczozására konyhákban és fűrdőszobákban. — **Copal butorlakk, Copallakk** belső használatra **Damarlakk, Börlakk, Száritó-firnisz, Politurlakk, Vaslakk és Brunolin**, mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak számára.

Különlegesség: kocsi gyárosok és kocsi fényezők részére **Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestallakk, Schleif** és **Lazurlakk** eredeti 1 kg grammos dobozokban.

Kapható: **Ifj. Tógl Gyula,**

fűszer és festék kereskedésében Székesfejérvár.

213. 10—3

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi!

Kérem Kristof Schramm-féle felíratra ügyelni, mert csak az a valódi!

Vasuti menetrend.

Érvényes 1899. május 1-től október 1-ig.

Budapest	Székesfejérvár	N.-Kanizsa
indul	érkezik	indul
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este	6.32 este
Gyors v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este
Szem. v. 9.25 este	11.33 este	11.43 este

*) Csak június 1-től közl. Boglárig.

N.-Kanizsa	Székesfejérvár	Budapest
indul	érkezik	indul
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.
Szem. v. **)	**)	7.05 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este

*) Június 1-től Boglártól közlekedik, honnan indul reggel 5 óra 5 perczkor.

Június 1-től szept. 15-ig vasár- és ünnepnap közlekedik.

Boglár	Székesfejérvár	Budapest
indul	érkezik	indul
Sz. v. 7.35 est	9.45 este	9.51 este

Komárom	Székesfejérvár
indul	érkezik
Szem. v. 4.07 reg.	6.54 reg.
Szem. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.
Vegy. v. 6.20 este	11.09 éjjel

Székesfejérvár	Komárom
indul	érkezik
Szem. v. 6.15 reg.	8.40 reg.
Vegy. v. 10.00 d. e.	2.50 d. u.
Szem. v. 9.32 este	12.32 éjjel

Székesfejérvár	Veszprém	Veszprém	Székesfejérvár
indul	érkezik	indul	érkezik
Sz. v. 9.31 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.27 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este
		T. v. 7.19 este	10.09 este*)

*) Június 1-től szept. 15-ig minden ünnep és vasárnap valamint esütörtökön közl. Indul Péthről 8 óra 27 p. este.

Székesfejérvár	Adony-Szabolcs	Paks
indul	érkezik	érkezik
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este

Paks	Adony-Szabolcs	Székesfejérvár
indul	érkezik	érkezik
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.29 d. u.	6.06 este	7.25 este

Székesfejérvár	Bicske
indul	érkezik
V. v. 9.30 reg.	12.31 d. u.
V. v. 2.10 d. u.	4.53 d. u.

Bicske	Székesfejérvár
indul	érkezik
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este.

Székesfejérvár	Sárbogárd
indul	érkezik
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd	Székesfejérvár
indul	érkezik
V. v. 6.10 reg.	7.55 reg.
V. v. 12.15 délben	1.55 d. u.

Számok, körlevelek és árjegyzékek tisztán és csinosan!

ALAPÍTTATOTT 1871.

SZÁMMER IMRE

könyvnyomdája (gőzerővel)
KÖNYVKÖTÉSZETE
ES LEVÉLBORITÉK-GYÁRA

* SZÉKESFEJÉRVÁROTT. *

Készít minden néven nevezendő
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Raktárt tart kész nyomtatványokból:

Városi és községi előljárók és árvaatyák számára. Szolgabiroi hivataloknak. Ügyvédek, járásbírók és végrehajtók részére. Róm. kath. és ref. lelkesi hivatalok számára. Takarékpénztárak, segély-egyletek, kaszinók és olvasóköri részére. Uradalmak, bérlok és gazdák számára. Gyógyszertártulajdonosok részére. Kereskedők, iparosok és ipartársulatok számára. Szállodatulajdonosok és vendéglősök számára.

Továbbá:
IRÓPAPIROK, LEVÉLBORITÉKOK és LEVÉLPAPIROKBÓL.
nekülküben

IRODAI SZEREKBŐL:
tinták, írónok, valódi aczel- és rizzollak tollnyelvek, pecsétviaszok s több efféléktől jutányos árak mellett!

* * * * * Meghívó-, bejelentő-, cím- és látogató-jegyek díszesen! * * * * *

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzados lab, nincs többé bőrkeményedés, sem lábdaganat, nincs többé fagyos lab, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőit **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott asbest-talpbetéttel látja el.

Számatalan köszönő levelek közül csak kettőt említünk.
KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Ó cs. és kir. Fensége Lipót Salvator Főherceg udvarmesterei hivatala.
Általános Asbestáru-Gyár. Budapest.

Cs. és kir. Ó Fensége Lipót Salvator főherceg az asbesttel bélelt cipőivel **nagyon megvan elégedve.** Hosszabb gyalog kirándulásom használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem úgy fáradtak ki, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbetéttel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldje ide.

Hisszük, hogy a vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án. **KRAHL,** huszárkapitány.
Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbest betéti cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszönöm!

Dánáson, 1897. évi szeptember 17-én tiszteelő hiva **Vekerle Sándor.**

Az asbest talpbetétek kitűnőségét legjobban bizonyítja az is, hogy a cs. kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek már eddig is

22500 pár szállítattott.

Nagybani elárutás: az Országos Központi főraktárban. Általános Asbestáru-Gyár betéti társaság. Budapest VI. Sziv utca 18.

Páronkint való elárutás Székesfejérvár és Fejérmegye részére.
Langraf Gábor és Fia bőr- és cipész kellékek árubázában
Székesfejérvárott, belváros Jókai-utca 8.

Férfiak és nők részére **Á r a k:** Leányok és nők részére

kettős vastagságu, párja 120	kettős vastagságu, párja 60 kr.
egyszerű vastagságu, párja 80	egyszerű vastagságu, párja 30 kr.
Asbest homok talp, párja 40	Asbest homok talp, párja 20 kr.

Hintő por csomag 30 kr.

* * * * * **Visszontelárusítóknak megfelelő engedmény.** * * * * *

Naponta postai szétküldés csak utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. — Csomagolás ingyen.

Homlokzat-festék-gyár
 Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 KITÜNTETVE ARANYÉRMÉKKEL.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézségek, vasutak, ipari, bányai és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatnak és ami a festék szűrőtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel. 172. 15-13

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

A MAGYAR KIRÁLYI

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körut 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakazalozógépeit, gőzkukoriczamorzosolót, Stibor-féle körfűrészzeit „Millenium“ kaszaló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

166 10-8

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Helyi képviselő: Ifj. Löwinger Mór Székesfejérvár.

Mosóintézet Lakatos-utca 5.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mosóintézetemben, mely minden igényeknek megfelelően van berendezve, elvállalok mindennemű telerhenneműt, u. m.: ing, gallér, kézelő, csipke-függöny stb. tisztításra jutányos árért.

Ugyanitt vasalónők és vasalni tanulók azonnal felvételnek.

Mély tisztelettel

NAGY IGNÁCZ,

mosóintézet tulajdonos.

Pontos kiszolgálás!

218. 2-1

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére
 jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal
 (Szammer Imre könyvnyomda.)

Mint hogy üzletünk berendezését **augusztus hó elsejével** átalakítjuk, hogy árraktárunkat kisebbítsük, az összes raktáron levő árukat **gyári áron alul** bocsátjuk eladás alá, hogy az őszi idényre teljesen friss árukészlettel állhassunk t. vevőink rendelkezésére.

Rendkívüli olcsó árak

francia delaine remek mintázatban mtr á 38-45 kr.	mosó cretonok mtr á	14 kr.
dupla széles ruha kelme, tiszta gyapju „ 28 kr.	jó mosó francia levantin . mtr á 20	22-25 kr.
120 ctm. széles angol kelme „ 85-95 kr.	ottört batiszt mtr á	14 kr.
120 ctm. széles camgarn kelme „ 65-75 kr.	francia ajour batiszt . . . mtr á	35 kr.
140 ctm. széles fantasie kelmék „ 88-105 kr.	paszon zefir női ruhákra leg- alkalmasabb mtr á	22 kr.

!!SENSATIO OLCÓSÁG!!

Valódi chinai pongis ez előtt 1 frt 40 kr., most 65-75 kr.

Ugy szövetekben, mint selymekben egyes különleges ruhák fél áron! - Saisonról visszamaradt confectió darabok minden áron! - Selyem, ruhakelme és mosó maradékok potom olcsó áron!

Fönti árak csapán **julius hó 31-ig** maradván érvényben, saját érdekében kérjük a m. t. hölgyközönséget, hogy bevásárlásait mielőbb és minél nagyobb mennyiségben eszközölni kegyeskedjék, mert hasonló kedvező alkalom olcsó bevásárlásra ritkán kínálkozik.

Külnő tisztelettel

219. 5-1

SCHUBERT ÉS **SCLESINGER**

Nyomatott Szammer Irenél, Székesfejérvárott.